

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Університет Ауреля Влайку (Румунія)
Університет «Лучіана Блага» (Румунія)
Центральна бібліотека Болгарської
Академії наук (Болгарія)
Коледж Санта-Фе (США)
Державний університет Сан-Паулу (Бразилія)
Університет Метрополітен Лондон (Великобританія)
Національний університет «Одеська політехніка» (м. Одеса)
Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль)
Державний архів Полтавської області
Центральна бібліотека Полтавської міської територіальної громади

Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи

**МАТЕРІАЛИ
X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
25 листопада 2025 року**

Полтава

УДК 002: 004.01(477(06))

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету філології, психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (протокол № 6 від 11 грудня 2025 року)

Редакційна колегія:

Передерій І. Г. – д. і. н., проф., завідувачка кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

Гомотюк О. Є. – д. і. н., проф., деканка соціально-гуманітарного факультету Західноукраїнського національного університету;

Бородай Т. Ю. – директорка Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Чередник Л. А. – к. філол. н., доц., доцентка кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

Дерев'янку Л. І. – к.філол. н., доц., доцентка кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

Дорошенко С.М. – к.філол. н., доц., доцентка кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Д 34 Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи: матеріали X Міжнародної наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2025 р./ редкол. І. Г. Передерій, О. Є. Гомотюк та ін. Полтава, 2025. 342 с.

Збірник укладено на основі матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми та перспективи». Зібрання містить статті й тези доповідей, у яких розглянуто актуальні проблеми сучасного документознавства, інформаційної діяльності, соціальних комунікацій, прикладні аспекти застосування інформаційних технологій, а також соціокомунікативні аспекти безпеки інформаційного простору держави та суспільства.

Для науковців, фахівців-практиків, аспірантів, студентів,
Матеріали конференції опубліковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактичних даних, власних імен і цитат несуть автори публікацій.

Адріана Федас
ОФІЦІЙНИЙ ВЕБСАЙТ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
КОРПОРАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ...266

Катерина Штрикуль
ЕМОЦІЙНА РЕКЛАМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА....269

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАХИСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Леся Біловус, Наталія Яблонська
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ
ВІЙНИ.....275

Руслан Гула, Ірина Передерій
ВОЄННО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ.....280

Олена Кравченко
КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ І ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В
УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ.....284

Ольга Мізіна
МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ ФЕЙКОВИХ НОВИН ТА МАНІПУЛЯЦІЙ У
МЕДІАПРОСТОРІ УКРАЇНИ.....287

Ярослав Блоха, Юрій Блоха
КОНЦЕПТ «БІОПОЛІТИКИ» М. ФУКО В ЕПОХУ КІБЕРВІЙНИ.....294

Ольга Кочерженко
МОВНА БЕЗПЕКА: ЯК ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ ЧИСТОТУ, ТОЧНІСТЬ І
ЕТИЧНІСТЬ КОМУНІКАЦІЙ У ЧАС ВІЙНИ.....298

Максим Сидорук
ДОКУМЕНТУВАННЯ ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ: ДОСВІД УКРАЇНСЬКИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ.....300

3. Сун Цзи. Мистецтво війни. К.: Андроніум, 2020. 72 с.
4. Clausewitz K. Vom Krieg. Berlin: Ferdinand Dümmler, 1832–1834. 312 s.
5. Ludendorff E. Der Totale Krieg. München, 1935. 128 s.
6. Fridman O. Russian “Hybrid Warfare”: Resurgence and Politicization / Reading Evgeny Messner: The Theory of “Subversion-War” (Myatezhevoyna). Oxford academic, 2018. P. 49–74.
7. Liddell Garth B.H. The strategy of indirect action. London, Faber, 1967. 430 p.
8. Інформаційне протиборство: роль та практика діяльності бібліотек, архівів і музеїв (за досвідом російсько-української війни). Монографія / Р. Гула, І. Передерій, О. Дзьобань, І. Чобіт. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 260 с.

Олена Кравченко

м. Харків

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ І ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Культурна дипломатія є важливим інструментом «м'якої сили», який впливає на міжнародну аудиторію через просування культури, мистецтва, традицій і національних цінностей. У контексті національної безпеки культурна дипломатія відіграє значну роль у протидії дестабілізуючим чинникам, які можуть виникати як ззовні, так і всередині держави. Насамперед, це протидія інформаційним загрозам. Культурна дипломатія допомагає формувати позитивний імідж країни на міжнародній арені, протиборствуючи пропаганді та дезінформації. Розповсюдження правдивої інформації про культуру та досягнення країни дозволяє зменшити вплив ворожих інформаційних кампаній. Це особливо важливо в умовах гібридної війни, коли супротивник намагається дискредитувати країну на міжнародному рівні. Культурна дипломатія в Україні відіграє значну роль у протидії гібридній війні та захисті національної безпеки

в умовах повномасштабній війні РФ, привертаючи увагу світової спільноти до війни, утвердженні самобутності країни на тлі викликів, які створювала та продовжує поширювати російська пропаганда. Гібридна війна, яка поєднує звичайну військову тактику з нетрадиційними стратегіями, такими як дезінформація, психологічна маніпуляція та культурний вплив, використовується росією як засіб для підризу суверенітету та стабільності України [1, с. 37].

Важливим чинником для захисту національної безпеки є консолідація суспільства. Культурна дипломатія сприяє зміцненню національної ідентичності та єдності. Популяризація національних традицій і мови допомагає протистояти внутрішнім розколам, які можуть бути викликані зовнішнім впливом або регіональними протиріччями.

Посилення міжнародної підтримки в умовах гібридної війни, у тому числі через культурну дипломатію, також сприяє збільшенню рівня захисту національної безпеки. Через культурні обміни, мистецькі заходи та освітні програми країна може залучити союзників та партнерів, які підтримують її у питаннях безпеки. Наприклад, проведення фестивалів чи виставок дозволяє зміцнити довіру між країнами й отримати політичну та економічну підтримку.

Захист культурної спадщини відіграє важливу роль у створенні міцного фундаменту національної безпеки. Війна спричинила масштабні руйнування об'єктів культурного значення, таких як музеї, пам'ятки архітектури, храми та бібліотеки. За даними Міністерства культури та інформаційної політики України, станом на кінець 2023 р. було пошкоджено або повністю знищено понад 500 об'єктів культурної спадщини. Серед них – історичні будівлі у Харкові, Маріуполі, Києві та інших містах [2, с. 97]. Станом на жовтень 2025 р., в Україні зруйновано або пошкоджено 1599 пам'яток культурної спадщини внаслідок російської агресії та 2415 об'єктів культурної інфраструктури. Найбільше постраждали пам'ятки у Харківській, Херсонській, Одеській та Донецькій областях [3]. Відновлення таких об'єктів потребує значних

фінансових і технічних ресурсів, які можуть бути забезпечені лише за активної міжнародної підтримки. Культурна дипломатія також зосереджується на збереженні та просуванні національної спадщини. Це включає співпрацю з міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО, для захисту об'єктів культурного значення, які можуть стати мішенню під час конфліктів. Проте виклик полягає не лише в збереженні культурної спадщини, але й у мобілізації міжнародної підтримки для цього процесу, оскільки війна триває, і загрози для інших культурних об'єктів залишаються актуальними [4].

Культурна дипломатія відіграє ключову роль у протидії Росії в інформаційній війні. Вона допомагає зміцнювати міжнародну підтримку України, а також підвищує обізнаність світової спільноти про реальну ситуацію в Україні. За допомогою культурної дипломатії, Україна може ефективно боротися з російською пропагандою, яка спрямована на маніпуляцію думкою громадськості.

Таким чином, культурна дипломатія є невід'ємною частиною стратегії забезпечення національної безпеки. Вона поєднує захист культурної ідентичності, протидію зовнішнім загрозам та зміцнення міжнародних зв'язків, сприяючи стабільності та безпеці держави. Культурна дипломатія є важливим інструментом у протидії Росії в гібридній війні. Вона допомагає не лише зміцнювати міжнародну підтримку України, але й підвищувати обізнаність світової спільноти про реальну ситуацію в Україні, що є важливим для боротьби з російською пропагандою та агресією.

Джерела та література

1. Драч В. В. Культурна дипломатія в умовах глобального розвитку суспільств. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 2. С. 33–38. DOI 10.32461/2226-3209.2.2024.308270

2. Дзюба О. А. Культурна дипломатія України під час повномасштабного російського вторгнення. Магістерська робота. Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», ОП «Міжнародні

комунікації та медіація в умовах конфліктного врегулювання» / . Вінниця, 2024. 108 с.

3. Горон Д. Через російську агресію в Україні пошкоджені 1599 пам'яток культурної спадщини, — МКСК. URL: <https://detector.media/infospace/article/244588/2025-10-02-cherez-rosiysku-agresiyu-v-ukraini-poshkodzheni-1599-pamyatok-kulturnoi-spadshchynu-mksk>

4. Малюта О. Культурна дипломатія як засіб збереження української державності. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Львів: Видавництво "Світ", 2023. № 38. С. 153–170.

Ольга Мізіна

м. Полтава

МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ ФЕЙКОВИХ НОВИН ТА МАНІПУЛЯЦІЙ У МЕДІАПРОСТОРІ УКРАЇНИ

У сучасних умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростання ролі соціальних мереж інформаційний простір України зазнає суттєвих трансформацій. Поряд із розширенням можливостей комунікації, доступу до даних та формування громадської думки спостерігається й інша тенденція – активне поширення фейкових новин, дезінформації та маніпулятивних медіаповідомлень.

Ці явища стають інструментом впливу на політичні процеси, соціальну стабільність, безпекові аспекти держави та поведінку окремих громадян. Особливу актуальність проблема набуває для України в умовах інформаційної війни, коли медіапростір стає ареною боротьби за інтерпретацію фактів, формування наративів і конструювання альтернативної реальності. У таких умовах виявлення неправдивої інформації та протидія маніпуляціям є не лише завданням журналістів і фактчекерів, а й важливим елементом медіаграмотності суспільства.

групи 401-ФІ Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (м. Полтава)

Комова Марія Василівна, докторка наук із соціальних комунікацій, професорка, професорка кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів)

Кондратенко Юлія Сергіївна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа групи 601-ФД Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (м. Полтава)

Коноплицька Олена Ігорівна, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Західноукраїнського національного університету (м. Тернопіль)

Кочерженко Ольга Миколаївна, методистка Відокремленого структурного підрозділу «Полтавський фаховий коледж нафти і газу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (м. Полтава)

Кравченко Олена Валентинівна, докторка історичних наук, доцентка, професорка кафедри міжнародних відносин і політичної філософії Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця (м. Харків)

Кравченко Петро Анатолійович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології, філософії та музеєзнавства Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (м. Полтава)

Кудлай В'ячеслав Олегович, кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (м. Київ)

Кузьменко Ольга Володимирівна, викладачка-методистка української мови та літератури, української мови (за професійним спрямуванням) Відокремленого структурного підрозділу «Полтавський коледж нафти і газу